

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 12.VI 1968.

Vijeće: Vojislav Polovina, Lida Horvat, Franjo Novalić

Prijevoz kamionom - Uvjeti ugovora o prijevozu - Vozarina - Dužnost plaćanja vozarine - Pravni položaj primaoca - Primalac nije ovlašten, na štetu vozara, samovoljno mijenjati uvjete ugovora zaključenog između pošiljaoca i vozara - Primalac preuzimanjem robe stupa u ugovorni odnos s vozarom prema sadržaju ugovora koji su sklopili vozar i pošiljalac - Primalac koji primi robu dužan je platiti onu vozarinu koju je pošiljalac ugovorio s vozarom - Primalac ne može vozaru staviti prigovor da je pošiljalac ugovorio vozarinu veću od one koja proizlazi primjenom željezničkih tarifa

Tužitelj je vozar, a tuženik je primalac robe. Tužitelj navodi da je s pošiljaocem sklopio ugovor o prijevozu sirovog željeza na relaciji Topola-Bjelovar i da je na određitu robu predao tuženiku. Budući da tuženik kao primalac odbija isplatiti vozarinu u iznosu u kojemu to traži tužitelj, ovaj podiže tužbu. Tuženik se opire zahtjevu tužbe navodeći da je ugovor sklopio pošiljalac s vozarom i da je pošiljalac ugovorio veću vozarinu od one koja je uobičajena, naime one koja bi iznosila na temelju primljene željezničke tarife. Budući da na to pošiljalac nije od primaoca bio ovlašten, tuženik smatra da je njegovo opiranje tužbenom zahtjevu opravdano. Osim toga iznosi da je njegov službenik, koji je za to bio ovlašten, prilikom preuzimanja robe u tovarni list stavio klauzulu da se obračun vozarine vrši prema željezničkoj tarifi. Tužitelj ne poriče činjenične navode tuženikove, samo tvrdi da je tuženikov predstavnik odnosnu klauzulu u tovarni list unio samovoljno.

Prvogstepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je tu presudu potvrdio iz slijedećih razloga:

U pomanjkanju odredaba o prijevozu robe cestom u zemlji primjenjuju se na takve prijevoze analogno odredbe Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom (CMR) od 19.V 1956. objavljene u Dodatku Sl.list 11/58. U smislu odredbe člana 13. te Konvencije primalac koji je uz potvrdu preuzeo robu od vozara dužan je platiti naknade navedene u tovarnom listu. U slučaju spora vozar nije dužan predati robu ako mu primalac ne da dovoljno osiguranje.

Iz navedene odredbe proizlazi da je primalac koji preuzme pošiljku dužan platiti vozaru naknade naznačene u prijevoznoj ispravi, a vozar da je ovlašten u protivnom slu-

čaju uskratiti izdavanje robe ako mu primalac ne da dovoljno osiguranje. Primalac prema tome nije ovlašten jednostrano mijenjati ugovorne odredbe navedene u prijevoznoj ispravi, i takve klauzule ne obvezuju vozara. Ovo očito stoga što se kod prijevoznog ugovora radi o ugovoru zaključenom između pošiljaoca i vozara u korist trećega, kojemu taj treći (primalac) pristupa primitkom pošiljke, ali samo prema onom sadržaju kako je ugovor zaključen između pošiljaoca i vozara. Eventualne izmjene takvoga ugovora na štetu vozara mogu se izvršiti u sporazumu s vozarom, a ne jednostrano, kako je to učinio tuženik, koji i ne osporava sadržaj zaključenog ugovora, već samo prigovara da on nije pošiljaoca ovlastio da robu preda na prijevoz po vozarišni višoj od željezničke. To se međjutim ne tiče vozara, za kojega tuženik nije tvrdio da je o tome nešto znao, ili da je inače postupio u zloj namjeri.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 13.VI 1968.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Vladimir Borić, Ratko Zlodre

Cestovni saobraćaj - Nesreća autobusnog putnika - I ako je kondukter autobusa krivičnom presudom proglašen krivim za tjelesnu ozljedu putnika, sud koji raspravlja o imovinsko-pravnom zahtjevu za naknadu štete radi putnikove ozljede, dužan je ulaziti u ispitivanje da li je i putnik kriv za saobraćajnu nesreću - Kondukter autobusa koji izvan autobusne stanice otvori stražnja vrata autobusa, a putnik iziđe kroz ta vrata i bude od nadolazećeg vozila povrijeđen, kondukter je počinio krivično djelo, premda je putnicima zabranjen izlaz kroz stražnja vrata autobusa

Tužitelj je osiguravajući zavod, a tuženik je po-
duzeće gradskog saobraćaja. Tužitelj tuži za naknadu štete
s razloga što je njegov osiguranik pretrpio tjelesnu povre-
du krivnjom konduktera autobusa. Ovaj kondukter je naime
izvan autobusne stanice otvorio stražnja vrata autobusa
kroz koja je putnicima dopušten samo ulazak u autobus, ali
je jedna putnica unatoč tome kroz ta vrata izišla i bila
povrijeđena od nadolazećeg vozila. Kondukterova krivnja
utvrđena je pravomoćnom krivičnom presudom. Tuženik se bra-
ni navodom da je i sam putnik kriv za svoju nezgodu, jer da
nije smio izlaziti kroz stražnja vrata, pa ako je izišao,
to je učinio na svoj rizik.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu
oslanjajući se prvenstveno na okolnosti da je kondukterova